

Rapport

Gender(on)gelijkheid in de golfsport

Kansen voor de Solheim Cup 2026

Gender(on)gelijkheid in de golf sport

Kansen voor de Solheim Cup 2026

In opdracht van BrabantSport

Mulier Instituut

Sanne van der Meer

Jordy van Eijk

Chris Dalhuisen

Tessa Visser

Agnes Elling

Voor meer informatie kunt u contact
opnemen met het Mulier Instituut.

© Mulier Instituut

Utrecht, mei 2025

www.mulierinstituut.nl

info@mulierinstituut.nl

Disclaimer

U mag delen uit deze publicatie overnemen op voorwaarde van bronvermelding:
auteur(s), de titel van de publicatie en het jaar van uitgave.

Er gelden gebruiksvoorwaarden voor de foto's in deze publicatie. Neem foto's daarom niet over zonder
toestemming van het Mulier Instituut.

Over ons

Het Mulier Instituut doet sportonderzoek voor beleid en samenleving. Voor overheden, maatschappelijke organisaties, onderwijsinstellingen, sportorganisaties en bedrijven onderzoeken we allerlei thema's op het gebied van sport en sportief bewegen: van de sportdeelname van (groepen) Nederlanders tot de motorische vaardigheden van kinderen, en van diversiteit en inclusie in de sport tot de economische impact van sportevenementen.

Het Mulier Instituut is een onafhankelijke stichting zonder winstoogmerk.

Ons doel is bijdragen aan goed onderbouwd beleid, gericht op de bevordering van sport, sportief bewegen en versterking van de sportsector. Dit doen we op verschillende manieren:

We verzamelen data en monitoren de Nederlandse sportsector en beleidsprogramma's.

We ontwikkelen kennis en onderzoeksmethoden via verkennende en verdiepende studies.

We duiden onderzoeksuitkomsten en vertalen deze naar de beleidspraktijk.

We onderbouwen beleidsbeslissingen met expertise en advies.

We bieden gevraagd en ongevraagd duiding en reflectie in de rol van 'kritische vriend' van de sportsector.

We zetten ons in voor de bevordering van de sportwetenschap.

Inhoudsopgave

Gender(on)gelijkheid in de golfsport

Samenvatting	5
1 Inleiding	7
1.1 Achtergrond	7
1.2 Doelstelling	7
1.3 Vraagstelling	7
1.4 Onderzoeksmethoden	7
2 Resultaten literatuur en kwantitatieve data	10
2.1 Over genderongelijkheid in de sport	10
2.2 Sportdeelname van mannen en vrouwen	12
2.3 Genderongelijkheid in leiderschapsposities	17
2.4 Verklaringen voortdurende genderongelijkheid	18
3 Resultaten interviews	21
3.1 Discours 1: natuurlijke/biologische verschillen	21
3.2 Discours 2: sociaal-culturele verschillen	23
3.3 Discours 3: verschillen in de verdeling van hulpbronnen	31
3.4 Solheim Cup & initiatieven voor gendergelijkheid	34
4 Conclusies & aanbevelingen	38
4.1 Conclusies	38
4.2 Aanbevelingen	40
Bronnen	43

Gendergelijkheid in de golfsport

Inleiding

Golf is een van de meest beoefende sporten in Nederland waaraan substantieel meer mannen dan vrouwen deelnemen. In opdracht van BrabantSport deden wij onderzoek naar gender(on)gelijkheid in de golfsport. Aanleiding hiervoor is de Solheim Cup, het grootste golftoernooi voor vrouwen, dat in 2026 in Nederland plaatsvindt. Met de Solheim Cup willen Brabant Sport, samen met organisator Bernadus Golf en de Nederlandse Golf Federatie maatschappelijke impact creëren op het thema gendergelijkheid.

Onderzoeksvraag en methoden

De onderzoeksvragen zijn:

- In hoeverre is er sprake van genderongelijkheid in de (golf)sport?
- Wat zijn daarvan de onderliggende factoren?
- Hoe kan de Solheim Cup bijdragen aan ontwikkelingen naar meer gendergelijkheid in de (golf)sport?

Voor dit rapport hebben we gebruik gemaakt van data van onder andere de Gezondheidsenquête van het CBS en RIVM, en ledencijfers van NOC*NSF. Daarnaast hebben we relevante literatuur geraadpleegd en twaalf interviews gehouden met golfers en mensen die in de golfsportwereld werken.

Conclusies en aanbevelingen

- Ondanks de lange historie van vrouwen in de golfsport is golf geen genderneutrale, maar meer een 'mannensport'. Een op de drie golfers in Nederland en leden van de NGF is vrouw. Het aandeel vrouwen is sinds 2000 zelfs wat kleiner geworden.
- Het verschil in deelname komt onder meer doordat golf een tijdsintensieve sport is en vrouwen minder vrije tijd en meer zorgtaken hebben dan mannen. Maar ook de structuur van en cultuur in de golfsport spelen mee.
- Genderongelijkheid in de golfsport komt ook naar voren in de vertegenwoordiging in kaderfuncties, het ontwerp van golfbanen en de mogelijkheden om professioneel te golfen. En in ongelijke behandeling, zoals microagressies en grensoverschrijdend gedrag.
- Eerdere interventies lijken matig effect te hebben op de gendergelijkheid.
- De Solheim Cup en andere interventies kunnen alleen effect hebben als ze deel uitmaken van een langetermijnstrategie. Daarbij moeten vooral vrouwelijke golfers zelf worden betrokken en moeten alle lagen van de golfsport betrokken zijn.

Inleiding

Dit onderzoek gaat over gendergelijkheid in de golfsport. In dit eerste hoofdstuk beschrijven we de achtergrond en aanleiding van het onderzoek, de centrale vraagstelling en hoe we het onderzoek uitvoerden.

1.1 Achtergrond

In september 2026 wordt de Solheim Cup voor het eerst in Nederland georganiseerd, bij Bernardus Golf in Cromvoirt (Noord-Brabant). De Solheim Cup is een professioneel golftoernooi tussen twee vrouwenteams van elk twaalf spelers: een team uit Europa en een team uit Amerika. Het is de vrouwelijke tegenhanger van de Ryder Cup.

De organisator van het evenement wil in samenwerking met BrabantSport, de Koninklijke Nederlandse Golf Federatie (NGF) en andere betrokkenen het evenement benutten om positieve maatschappelijke impact te realiseren. Met name op het thema gendergelijkheid in de sportsector.

Daartoe wil BrabantSport beschikken over actuele kennis over gendergelijkheid in de Nederlandse (top)sport in het algemeen en de golfsport in het bijzonder. Ze hebben het Mulier Instituut gevraagd daar onderzoek naar te doen.

1.2 Doelstelling

Het doel van het onderzoek is inzicht te krijgen in de recente ontwikkelingen in en de actuele status van gender(on)gelijkheid in de Nederlandse (golf)sport. Dit moet het mogelijk maken het thema te agenderen tijdens de Solheim Cup en zo de (aandacht voor) gendergelijkheid in de golfsport en breder in de sport en samenleving te vergroten.

1.3 Vraagstelling

De centrale vraag in dit onderzoek luidt:

In hoeverre is er sprake van genderongelijkheid in de (golf)sport, wat zijn daarvan de onderliggende factoren en hoe kan de Solheim Cup bijdragen aan ontwikkelingen naar meer gendergelijkheid in de (golf)sport?

1.4 Onderzoeksmethoden

We gebruiken verschillende methoden om data te verzamelen over (ontwikkelingen in) gendergelijkheid in de (golf)sport.

Registratiedata en literatuur

We hebben gebruik gemaakt van bestaande data (o.a. de Gezondheidsenquête van het CBS en RIVM, ledencijfers van NOC*NSF en cijferreeksen van het Mulier Instituut, zoals het Verenigingspanel). Daarop hebben we secundaire analyses toegepast om een beeld te kunnen schetsen van ontwikkelingen in:

- de gendergelijkheid van (club)sportdeelname aan golf en andere veel beoefende sporten in de periode 2000-2023;
- de gendergelijkheid van leiderschapsposities (besturen en trainers/coaches) bij sportverenigingen en olympische/paralympische sportbonden.

Naast datareeksen maken we gebruik van bestaande (internationale) literatuur om vormen van genderongelijkheid in de sport en eventuele ontwikkelingen daarin te duiden.

Semigestructureerde interviews

We voerden twaalf online interviews over het thema gendergelijkheid in de golfsport met diverse betrokkenen uit de golfsport: voormalig en nog actieve (top)speelsters, golfdocenten, bestuurders, managers en journalisten.

In samenspraak met BrabantSport en de NGF hebben we een eerste selectie gemaakt van relevante posities en personen. Potentiële respondenten hebben we via e-mail benaderd met een informatiebrief over het onderzoek en uitgenodigd deel te nemen. Nadat we een eerste groep van zes personen hadden gesproken, hebben we extra respondenten geworven via de sneeuwbalmethode (zowel via respondenten als via onderzoekers).

Voorafgaand aan het interview hebben we de respondenten geïnformeerd over het doel, de inhoud, de procedure en de omgang met privacygevoelige gegevens. Zij hebben hiervoor schriftelijk toestemming verleend (informed consent).

Een voorstel voor de inhoud van de gespreksleidraden hebben we voorgelegd aan Brabant Sport. De interviews waren semigestructureerd, wat betekent dat we met een aantal open vragen naar diverse thema's vroegen, maar ook ruimte lieten voor eigen inbreng.

De volgende thema's kwamen in de interviews aan bod:

- golfloopbaan (zowel als speler en andere wijzen van betrokkenheid);
- ervaringen met en visies op man-vrouwverschillen en ongelijke behandeling;
- bekendheid met initiatieven voor en ideeën over meer gendergelijkheid, onder andere via de Solheim Cup.

In totaal interviewden we drie mannen en negen vrouwen. Zij hadden allen een relatie met de golfsport en golften of hebben gegolft. Zes respondenten waren alleen golfer en zes waren zowel als speler als op andere wijze actief. De meeste respondenten hadden een hoger opleidingsniveau (hbo/universiteit).

Alle interviews vonden plaats via Microsoft Teams. De interviews duurden tussen de 26 en 56 minuten. We hebben ze opgenomen met een geluidsrecorder. Vervolgens transcribeerden we de opnamen met het programma *Whisper*, voor optimale borging van informatie. Na controle en anonimisering bewaarden we de data in een afgeschermd map.

● Data-analyse

We hebben de data thematisch geanalyseerd met het kwalitatieve analyseprogramma MAXQDA. Relevante tekstdelen in de transcripten codeerden we met concepten uit de literatuur en de interviews zelf.

Door onderlinge vergelijking kwamen we tot drie typen discoursen over ervaringen met en verklaringen voor gendergelijkheid: biologisch, sociaal-cultureel en hulpbronnen. En tot kansen en mogelijkheden voor meer gendergelijkheid door de Solheim Cup.

In het resultatenhoofdstuk over de interviews illustreren we de uitkomsten met citaten van respondenten. Daarbij verwijzen we alleen naar gender (man/vrouw) en betrokkenheid (golfer of golfer werkzaam in de golfsport).

Leeswijzer

In hoofdstuk 2 presenteren we de resultaten van de analyse op bestaande data over gender en onder meer sportdeelname. En van de literatuuraadpleging over verschillende vormen van en oorzaken voor genderongelijkheid in de sport. In hoofdstuk 3 rapporteren we over de resultaten van de interviews. In hoofdstuk 4 formuleren we de belangrijkste conclusies en hieruit volgende aanbevelingen.

Resultaten literatuur en kwantitatieve data

In dit hoofdstuk beschrijven we de resultaten van ons literatuuronderzoek en van onze analyses van kwantitatieve data.

We gaan in op de achtergronden van verschillende vormen van genderongelijkheid in de golfsport in relatie tot andere sporten en ontwikkelingen daarin. We beschrijven onder meer man-vrouwverschillen in de deelname aan de meest beoefende sporten in Nederland en in het lidmaatschap van de grootste sportbonden. Daarnaast benoemen we ontwikkelingen in de gendergelijkheid in kaderfuncties en oorzaken van genderongelijkheid in de sport.

2.1 Over genderongelijkheid in de sport

Wat is genderongelijkheid?

Genderongelijkheid verwijst naar historisch-cultureel gegroeide ongelijke maatschappelijke statusposities tussen mannen en vrouwen en betekenisgeving aan mannelijkheid en vrouwelijkheid.

Ondanks veranderingen richting meer gendergelijkheid nemen mannen en mannelijkheid in de meeste samenlevingen, inclusief Nederland, een geprivilegieerde positie in ten opzichte van vrouwen en vrouwelijkheid.¹ Dit betekent dat mannen enkel op basis van hun biologische geslacht een hogere sociale status hebben in de samenleving en daarvan voordelen ondervinden onder meer in betaalde arbeid.

Daarnaast hebben eigenschappen die van oudsher meer geassocieerd worden met mannelijkheid (zoals kracht, doorzettingsvermogen en competitie) over het algemeen meer maatschappelijk aanzien dan aspecten die meer verbonden worden met vrouwelijkheid (zoals zorg en communicatie).

Sport uitgevonden door en voor mannen

De sport is van oudsher een sterk *gegenderde* activiteit. De meeste sporten zijn vanaf halverwege negentiende eeuw oorspronkelijk door en voor mannen ontwikkeld. Mede om jongens tot echte mannen te maken.

Vrouwen werden aanvankelijk van veel sporten en evenementen uitgesloten.² Argumenten voor uitsluiting van vrouwen voor bepaalde sporten (vooral intensievere en (team)contactsporten zoals voetbal) waren dat deze sporten

¹ Zie bijvoorbeeld de [Gender Equality Index 2023](#) van de Europese Unie.

² Elling (2003).

schadelijk zouden zijn voor de reproductieve organen en functies van vrouwen, dat deelname zou leiden tot vermannelijking en/of dat het onesthetisch zou zijn. Toch werden ook vrouwen gedurende de vorige eeuw steeds vaker gestimuleerd om sporten te beoefenen. Eerst vooral recreatieve beweegactiviteiten, maar uiteindelijk ook alle vormen van (wedstrijd)sport.

Inhaalslag vrouwensport

Bij de eerste moderne Olympische Spelen in 1896 mochten vrouwen nog niet meedoen. Oprichter Pierre de Coubertin was fel tegenstander. Toch waren golf en tennis in 1890 de eerste olympische sporten die ook voor vrouwen op het programma stonden, tegenover 24 sporten voor mannen.

Honderd jaar later, in 2000, deden vrouwen voor het eerst mee aan gewichtheffen, moderne vijfkamp en waterpolo, sporten die sinds begin twintigste eeuw al op het olympische mannenprogramma stonden. Vrouwen namen aan 25 van de 28 sporten deel, maar slechts iets meer dan een op de drie Olympiërs was vrouw, ook van het Nederlands team.³

In 2016 stond golf na 112 jaar weer op het olympische programma voor mannen en vrouwen. Bij de Spelen in Parijs 2024 was het totale aantal deelnemende mannen en vrouwen gelijk.

De (top)sportdeelname van vrouwen maakte in de vorige eeuw en de afgelopen decennia dus enorme ontwikkelingen door. Vrouwen beoefenen inmiddels vrijwel alle sporten, ook op topniveau.

Aan de grootste verenigingssport voetbal mochten vrouwen in Nederland en andere landen pas vanaf 1971 deelnemen onder de vlag van de nationale voetbalbond. Het vrouwenvoetbal werd in 1996 een olympische sport, mannenvoetbal in 1900. Vandaag de dag kunnen vrouwen ook bij Eredivisieclubs spelen en is er, na winst van het Nederlands team op het EK 2017 in eigen land, ook brede maatschappelijke acceptatie en veel media-aandacht.⁴

Blijvende genderongelijkheid

Toch bestaan er ook vandaag de dag nog (grote) man-vrouwverschillen in deelname naar tak van sport. Zo zijn golf en voetbal ondanks de historische verschillen in (olympische) deelname van vrouwen nog steeds relatieve 'mannensporten'. En behalve in deelname komt genderongelijkheid ook tot uiting in ongelijke vertegenwoordiging in leiderschapsposities (o.a. bestuur, trainers), verschillen in beloning en (media-)aandacht, en gendergerelateerd grensoverschrijdend gedrag.⁵

³ NOC*NSF (z.d.) <https://nocnsf.nl/olympische-spelen/sydney-2000>.

⁴ Prange & Oosterbaan (2017).

⁵ Zie Elling & Van Ginneken (2016); Europese Commissie (2022); MIGS (2025); Van der Meer & Elling (2025).

In de volgende paragrafen presenteren we diverse Nederlandse data over de huidige stand van zaken van genderongelijkheid en ontwikkelingen daarin. Waar mogelijk laten we zien hoe golf zich verhoudt tot andere sporten.

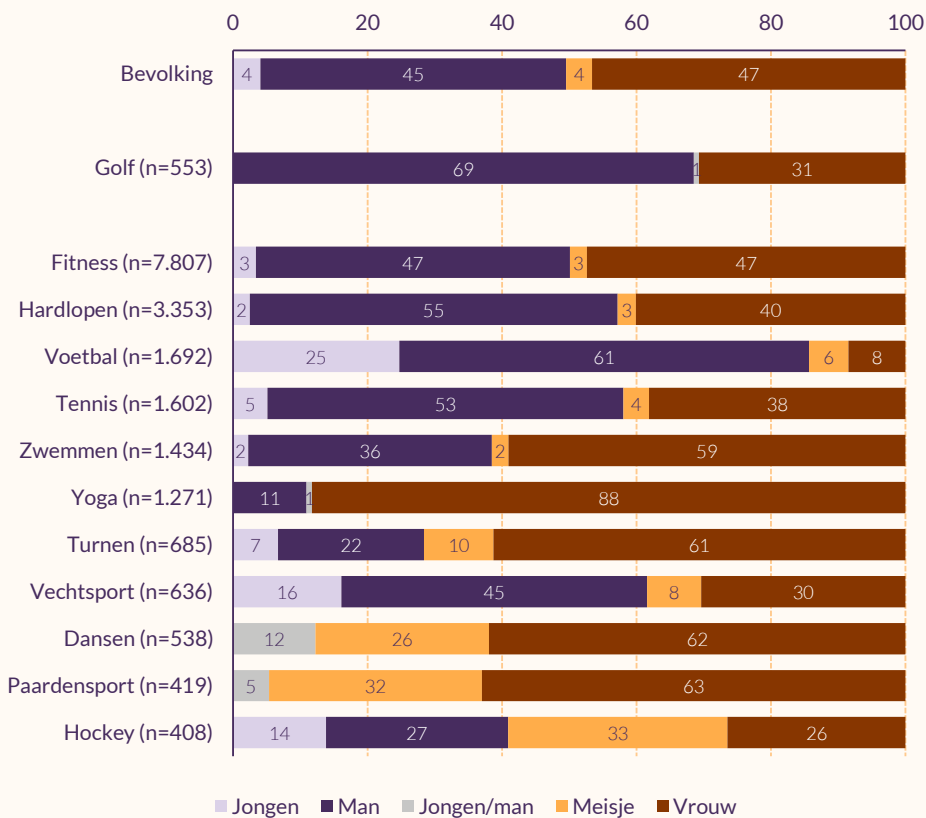
2.2 Sportdeelname van mannen en vrouwen

Wekelijkse sportdeelname

Mannen en vrouwen sporten even vaak wekelijks figuur 2.1. Dit is al lange tijd het geval. Maar de deelname van mannen en vrouwen verschilt sterk tussen sporten. In de top twaalf van meest beoefende sporten zijn er sporten waar substantieel meer vrouwen aan meedoen en sporten waar veel meer mannen aan doen.

Fitness en tennis doen vrouwen en mannen vrijwel even vaak wekelijks. Met 69 procent mannen is golf na voetbal (86% mannen) de sport met het hoogste aandeel mannen. Andersom kennen vooral paardrijden, dans en yoga een hoog aandeel vrouwen (respectievelijk 95%, 88% en 88% vrouwen).

Figuur 2.1
Man-vrouwverdeling algemene wekelijkse sportdeelname (2020-2023) voor de twaalf meest beoefende sporten, Nederlandse bevolking (4+)¹
 (in procenten)

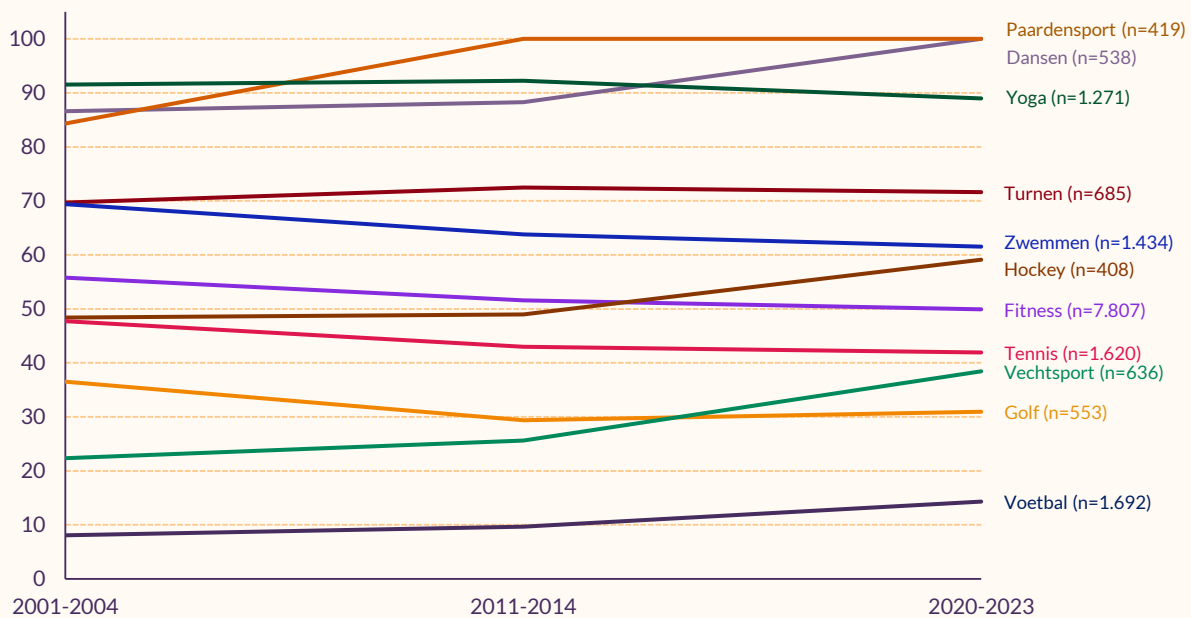
Bron: Gezondheidsenquête/Leefstijlmonitor, CBS i.s.m. RIVM 2023.

¹ Bij dansen en paardensport zijn de groepen jongens en mannen te klein om apart te onderscheiden.

In figuur 2.2 laten we zien welk aandeel van de wekelijkse deelnemers aan verschillende sporten vrouw is, in drie tijdperiodes. Bij veel traditionele mannensporten nam het aandeel vrouwen in de afgelopen decennia toe. In 2020-2023 zijn er meer vrouwelijke voetballers (van 8% naar 14% vrouwelijke sporters) en vechtsporters (van 22% naar 38% vrouwelijke sporters) dan in de periode 2001-2004. Bij golf daarentegen nam het aandeel vrouwen af (van 37% naar 31%).

Niet onder alle groepen is de wekelijkse sportdeelname onder mannen en vrouwen even groot. Zo zijn genderverschillen onder mensen met een lager welvaartsniveau en met een migratieachtergrond buiten Europa groter dan onder mensen met een hoger welvaartsniveau en zonder migratieachtergrond.⁶

Figuur 2.2
Aandeel vrouwen onder wekelijkse deelnemers aan verschillende sporten
 (in procenten)

Bron: Gezondheidsenquête/ Leefstijlmonitor, CBS i.s.m. RIVM 2023.

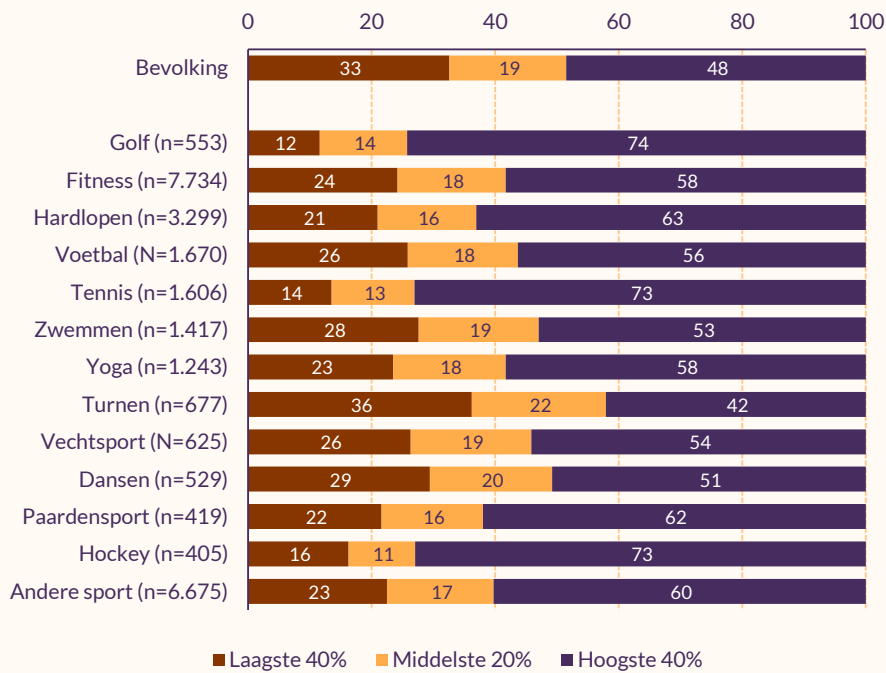
In figuur 2.3 laten we de verdeling naar inkomen zien van de twaalf wekelijkse meest beoefende sporten. Bij golf behoort drie kwart (74%) van de sporters tot de 40 procent hoogste inkomens. Dit is meer dan in alle andere van de twaalf meest beoefende sporten. Het aandeel 'rijke' golfers is onder vrouwen (77%) nog wat hoger dan onder mannen (73%).

⁶ Elling & Van den Dool (2023); Gómez-Berns & Cremers (2025).

Figuur 2.3

Inkomensverdeling wekelijkse beoefenaars (2020-2023) voor de twaalf meest beoefende sporten, Nederlandse bevolking (4+)

(in procenten)

Bron: Gezondheidsenquête/ Leefstijlmonitor, CBS i.s.m. RIVM 2023.

Lidmaatschap vereniging/sportbond

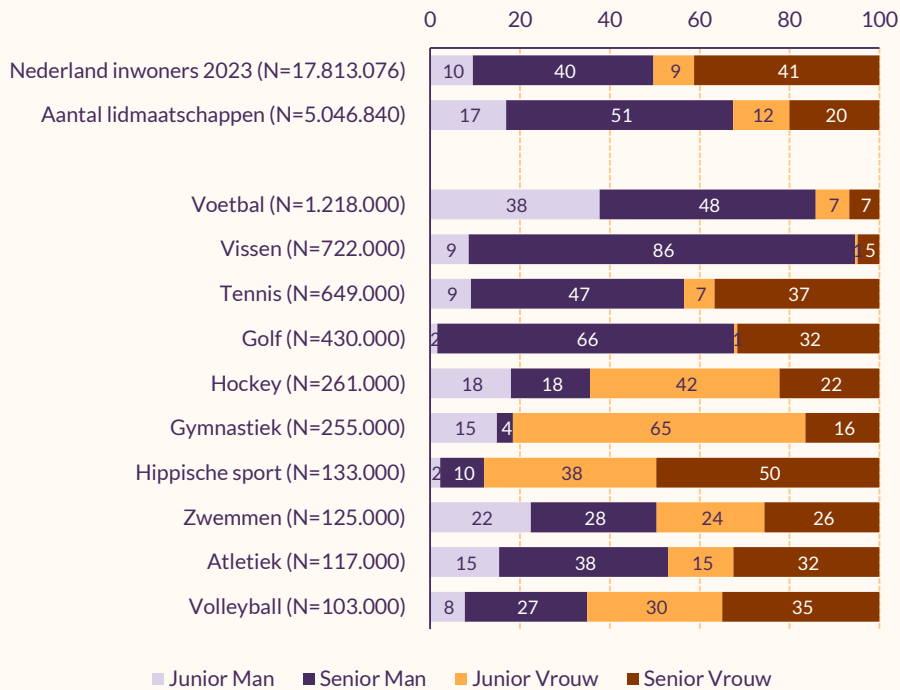
Terwijl mannen en vrouwen ongeveer even vaak wekelijks sporten, doen mannen dat vaker in verenigingsverband. In figuur 2.4 laten we zien dat twee op de drie leden van alle 75 bij NOC*NSF aangesloten sportbonden mannen zijn (68%).

53 sportbonden (71%) hebben meer dan 60 procent mannelijke leden ('mannensporten'). Een op de tien bonden (8%) heeft meer dan 60 procent vrouwelijke leden ('vrouwensporten'). Een op de vijf sportbonden (21%) heeft ongeveer gelijke aantallen mannelijke en vrouwelijke leden (tussen 40 en 60% vrouwelijke en mannelijke leden; 'genderneutrale sporten').

Bij de tien grootste sportbonden zitten drie 'mannensporten' (voetbal, vissen en golf) en vier 'vrouwensporten' (hockey, gymnastiek, hippische sport en volleybal). Tennis, zwemmen en atletiek zijn de drie grootste genderneutrale sporten.

Vergelijkbaar met wekelijkse sportdeelname zijn de genderverschillen in lidmaatschap van een vereniging relatief groter onder mensen met een lager welvaartsniveau en mensen met een migratieachtergrond buiten Europa.

Figuur 2.4
Man-vrouwverhouding per leeftijdscategorie en sport, voor tien grootste sportbonden
 (in procenten)

Bron: Ledencijfers NOC*NSF, secundaire analyse Mulier Instituut.

In figuur 2.5 laten we ontwikkelingen in het aandeel vrouwelijke leden van sportbonden zien van 2000-2023.

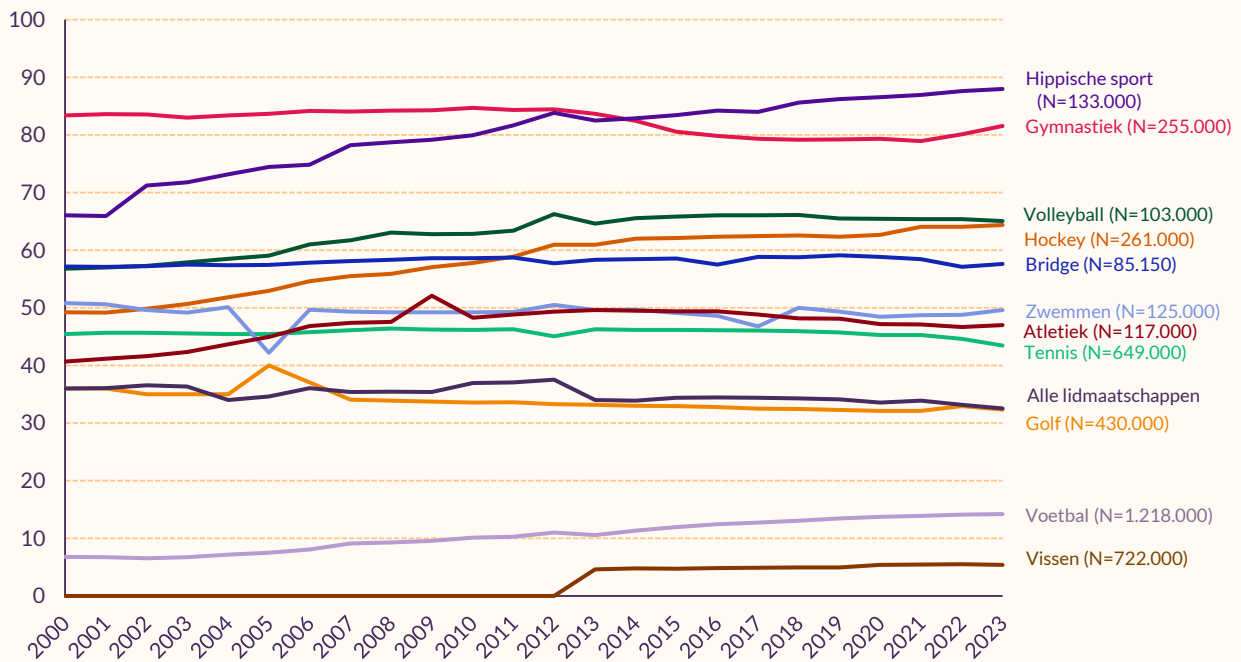
Naast een lichte stijging van het aandeel vrouwelijke leden van de traditionele mannensport voetbal (van 7 naar 14%) kenden hippische sporten (van 66 naar 88%), hockey (van 49 naar 64%) en volleybal (van 57 naar 65%) de sterkste stijging in het aandeel vrouwelijke leden. Bij veel andere sporten bleef het aandeel vrouwen ongeveer gelijk (tennis, gymnastiek, zwemmen en bridge).

Net als bij de wekelijkse sportdeelname kende de golfbond een lichte afname in het aantal vrouwelijke leden: van 36 naar 32 procent.

Figuur 2.5

Ontwikkeling aandeel vrouwelijke leden bij de tien grootste sportbonden in de periode 2000-2023

(in procenten)

Bron: Ledencijfers NOC*NSF, secundaire analyse Mulier Instituut.

Topsport en olympische medailles

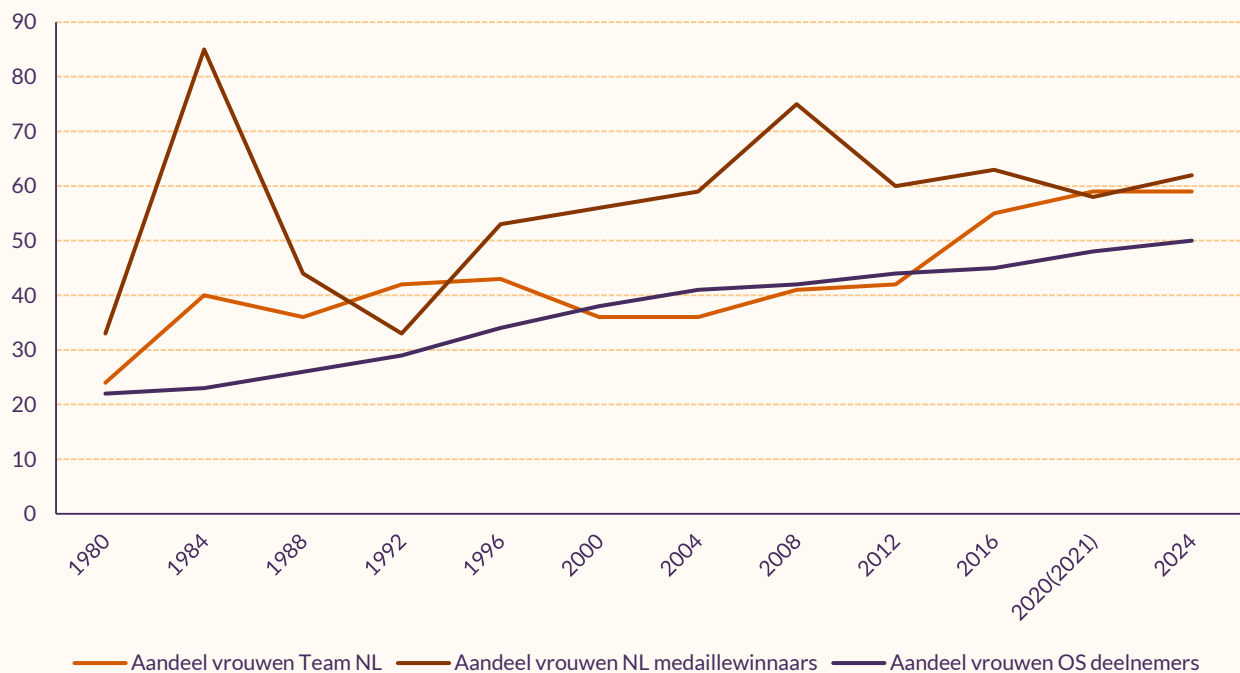
Nederland kent sinds 2011 een gelijk aandeel mannen en vrouwen met een topsportstatus van NOC*NSF.⁷ Het aandeel vrouwen in Team NL is na een lange inhaalslag (15% in 1928; 21% in 1948; 40% in 1984) sinds 2016 (55%) zelfs hoger dan het aandeel mannen (zie figuur 2.6).

Bij de Olympische Spelen 2024 in Parijs was het aandeel van alle deelnemende vrouwelijke en mannelijke sporters voor het eerst zo goed als gelijk (49/51%). Sinds 1996 winnen vrouwen evenveel of meer (gouden) olympische medailles als mannen voor Nederland.

⁷ Van Bottenburg, et al. (2012).

Figuur 2.6

Aandeel vrouwen in Team NL, Nederlandse medaillewinnaars en deelnemers aan olympische spelen
(in procenten)

Bron: Registratiegegevens NOC*NSF; bewerking Mulier Instituut.

2.3 Genderongelijkheid in leiderschapsposities

Naast verschillen in sportdeelname bestaan er ook verschillen in de vertegenwoordiging van mannen en vrouwen in kaderfuncties.

Groei genderdiversiteit bondsbesturen

De mogelijkheden om deel te nemen aan diverse sporten, van recreatief tot topniveau, zijn sterk toegenomen in de afgelopen decennia. Maar dat betekende niet automatisch dat de zeggenschap van vrouwen over sport toenam, oftewel hun vertegenwoordiging in leiderschapsposities. Zeker niet op de hoogste niveaus. Sinds 2024 kent NOC*NSF quota voor de man-vrouwvertegenwoordiging in bondsbesturen, als onderdeel van de minimale kwaliteitseisen op het thema diversiteit en inclusie. Bondsbesturen mogen voor maximaal 70 procent uit personen van hetzelfde geslacht bestaan.⁸

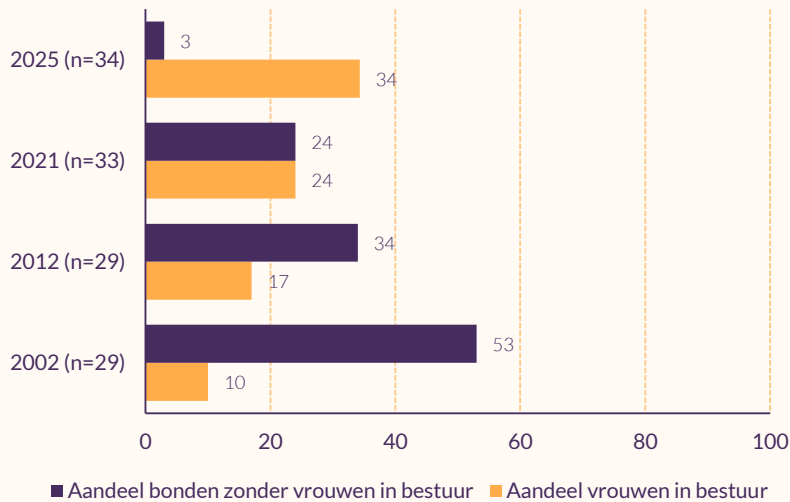
Deze streefcijfers hebben geleid tot een duidelijke toename in het aandeel vrouwelijke bondsbestuurders, nadat de groei in de jaren daarvoor stagneerde tot rond de 20 procent (figuur 2.7). Begin 2025 is het aandeel vrouwen onder

⁸ NOC*NSF (2024).

olympische sportbondsbesturen 34 procent en heeft maar één bond enkel mannelijke bestuurders.

Figuur 2.7
Ontwikkeling aandeel vrouwen in besturen Nederlandse olympische sportbonden

(in procenten)

Bron: Websitedata sportbonden 2025 en registratiedata NOC*NSF/Mulier Instituut 2002-2021.

Het aandeel vrouwelijke bondstrainers blijft nog ver achter bij de vertegenwoordiging van vrouwen in de topsport. In 2017 was 11 procent van de bondstrainers vrouw. In 2025 is dit aandeel gestegen naar 16 procent.⁹

2.4 Verklaringen voortdurende genderongelijkheid

Dat sport ooit voor en door mannen is ontwikkeld, is een belangrijke verklaring voor de voortdurende genderongelijkheid in de sport (zie paragraaf 2.1). Ook de voortdurende genderongelijkheid in de samenleving als geheel reproduceert mechanismen van ongelijkheid. Dat gaat bijvoorbeeld om de ongelijke verdeling van betaalde arbeid en zorgtaken en de ondervertegenwoordiging van vrouwen op posities met de meeste macht. Omdat vrouwen nog steeds vaker dan mannen de meeste onbetaalde zorgtaken op zich nemen – zowel de zorg voor kinderen als mantelzorg – hebben ze veelal minder (regie over hun) vrije tijd dan mannen om zelf te sporten of kaderfuncties in de sport te vervullen.

Aansluitend bij verschillen in beeldvorming over wat (niet) passend is bij mannen en vrouwen, worden sommige sporten eerder als ‘mannelijk’ gezien (o.a. voetbal) en andere (zoals paardrijden of synchroonzwemmen) als ‘vrouwelijk’. Daarin worden kinderen vaak al op jonge leeftijd gesocialiseerd. Hoewel het inmiddels

⁹ Van der Meer & Elling (2025).

maatschappelijk geaccepteerd is dat meisjes en vrouwen voetballen, heeft voetbal een veel grotere betekenis voor vader-zoonrelaties en voor mannelijkheid.

Binnen deze normatieve genderbeelden worden vrouwen over het algemeen minder goede leiderschapskwaliteiten toegedicht dan mannen. In besturen zijn vrouwen bijvoorbeeld veel vaker secretaris dan voorzitter. En ze zijn relatief vaker trainer van de jeugd, maar zelden 'hoofdcoach'. Ook is er in de sport veelal sprake van gesloten wervings- en selectieprocedures binnen ('witte', oudere) mannennetwerken.

Tegelijkertijd zijn mensen in de sport en in de Nederlandse samenleving als geheel veelal overtuigd van gendergelijke, -neutrale of '-blinde' procedures, waarbij het alleen om kwaliteit zou gaan. Vanwege deze overtuiging bestond en bestaat veel weerstand tegen de invoering van quota.¹⁰

Golf is een sport die al relatief lang door vrouwen wordt beoefend. Het was samen met tennis zelfs de eerste olympische sport voor vrouwen. Toch is het altijd een 'mannensport' gebleven qua ledenaantal en organisatie.

¹⁰ Claringbould & Van Liere (2018).

Resultaten interviews

In dit hoofdstuk bespreken we de resultaten van het kwalitatieve onderzoek: twaalf interviews met golfers en werkenden in de golfsport.

We bespreken de genoemde en ervaren genderverschillen en verklaringen daarvoor aan de hand van drie discourses: natuurlijke/biologische verschillen, sociaal-culturele verschillen en verschillen in hulpbronnen. We benoemen steeds kort wat het discours betekent en beschrijven vervolgens op welke wijze de respondenten dit ervaren en benoemen in de golfsport. De drie discourses leggen verschillende accenten, maar staan niet geheel los van elkaar.

Tot slot gaan we apart in op de opbrengsten van eerdere initiatieven gericht op meer gendergelijkheid. En op de kansen en mogelijkheden daarvoor met de Solheim Cup.

3.1 Discours 1: natuurlijke/biologische verschillen

Dit discours gaat over de (vermeende) kenmerkende fysieke en psychologische verschillen tussen mannen en vrouwen die aangeboren zijn of worden gezien als aangeboren. Bijvoorbeeld spierkracht, explosiviteit van bewegingen, prestatiedrang en andere biologisch bepaalde gedragskenmerken. Het biedt een ogenschijnlijk neutrale verklaring voor verschillen in sportprestaties en -deelname.

'Mannen slaan nu eenmaal verder'

In vrijwel alle gesprekken komt het thema van fysieke verschillen tussen mannen en vrouwen in de golfsport naar voren. Respondenten noemen met name slagkracht, voortkomend uit fysieke verschillen, als een belangrijk onderscheidend element. Een golfer (vrouw) werkzaam in de golfsport stelt:

***'Nou, nog steeds is het best wel een verschillend spelletje in zoverre dat die mannen die slaan de ballen gewoon echt veel en veel verder. En dat heeft met techniek, maar vooral ook met hun lichaam te maken. Ze zijn gewoon explosiever.'* (Golfer werkzaam in golfsport, vrouw)**

Een andere vrouwelijke golfer bevestigt dat dit ook in de praktijk doorwerkt in de verwachtingen van mannen en vrouwen bij het golfen, terwijl gemiddelde verschillen weinig zeggen over individuele vrouwen:

'En wat mij opvalt is dat ik voor een vrouw best ver kan slaan. Maar als ik dan met mannen sla, (...) en ze moeten hun bal zoeken, dan zoeken ze vaak, en overdrijf ik even, 50 meter te ver. Maar als ze dan voor mij moeten zoeken, dan zoeken ze 50 meter te kort. Nou, het zal geen 50 meter zijn, laat het 20 meter

zijn. (...) Ook het beeld wat bij mannen heerst is dat zij veel verder slaan dan vrouwen.' (Golfer, vrouw)

Ook sommige anderen signaleren dat deze 'algemene verschillen in slagkracht' ertoe leiden dat zij anders worden behandeld:

'Nou we hebben pas sinds kort dat eigenlijk de tee markers, dus waar je vanaf speelt, dat dat gewoon verschillende kleuren zijn. Voorheen waren het de ladies' tees en de men's tees. (...) Nou sommige mannen die ik ken, noemen dat nog steeds als ladies' en de men's tees. En dan zeggen ze vaak: "o, jij speelt van de men's tees". En dan denk je, er is niet zoiets als mannentees en vrouwentees. Iedereen mag gewoon spelen van welke plek die wil.' (Golfer, vrouw)

Samenvattend zijn verschillen in slagkracht volgens respondenten een belangrijk element in de ervaringen van mannen en vrouwen binnen de golfsport en kan dit effect hebben op hun succesbeleving, met name als iemand net met de sport begint.

De algemene perceptie van slagkracht werkt door in hoe vrouwen behandeld worden en hoe golfbanen gemaakt zijn. Het heeft bovendien invloed op de prestaties en de topsport van vrouwen en hoe zij gewaardeerd worden. Dit werkt mogelijk door in andere discoursen zoals de verdeling van (hulp)bronnen (zie paragraaf 3.3)

'Vrouwen zijn socialer, mannen competitiever'

Een ander discours dat de meerderheid van de respondenten gebruikt, is dat vrouwen socialer zijn en meer behoefte hebben aan sociaal contact. Veel respondenten geven aan dat de golfsport zich hier niet altijd goed voor leent of dat het niet-golfers golf als niet-sociale sport zien.

Daartegenover staat dat mannen worden gezien als competitiever en dat ze dit beter kwijt kunnen in de golfsport. Hierdoor hebben vrouwen in het algemeen een negatievere ervaring met golfen dan mannen, is de gedachte. Een vrouwelijke golfer omschrijft hoe dit verschil doorwerkt in de sport:

'Mannen zijn gewoon van nature competitiever. Die vinden het heel leuk om echt 9 of 18 holes met elkaar te spelen. Bij vrouwen is dat vaak minder zo. Die vinden het vooral heel leuk om samen in sociale interactie en buiten te zijn [en een paar holes te spelen]. Dan is ook per se 9 of 18 holes spelen gelijk wel heel veel.' (Golfer werkzaam in de sportsector, vrouw)

Opvallend is dat veel van de vrouwelijke golfers die we spraken, juist aangeven het 'spel' erg te waarderen en zich graag te meten aan anderen (ook mannen):

'Ik was gewoon by far de vrouw met de laagste handicap op de club. Dus was de keuze ook om gewoon met de mannen te gaan spelen om zelf beter te worden. En er zijn gewoon veel meer mannelijke golfers in mijn omgeving. Ik speel vaak mixed, met twee vrouwen, met acht mannen. Ik vind dat niet erg, maar ik sla het niet heel kort. Dus dat is dan al gelijk een verschil.' (Golfer, vrouw).

Deze resultaten laten zien dat het bestaan van (vermeende) biologische verschillen tussen mannen en vrouwen gebruikt wordt als verklaring voor de bestaande ongelijkheid. En dat deze verschillen gekoppeld zijn aan beelden over hoe mannen en vrouwen (horen te) zijn in de golfsport, die de genderongelijkheid versterken.

3.2 Discours 2: sociaal-culturele verschillen

Sociaal-culturele normen, zoals rolpatronen en genderverwachtingen, bepalen hoe vrouwen en mannen zich horen te gedragen in onze cultuur en hoe de samenleving gestructureerd is. Dit kan sportdeelname beïnvloeden, en de organisatiestructuren en -culturen in de sport.

Voorbeelden zijn het invullen van en verwachtingen over zorgtaken, communicatie en gedrag. Opvallend is dat respondenten dit discours ook vaak gebruiken voor andere sociale verschillen, zoals naar leeftijd en diversiteit meer in het algemeen.

'Beslissingen in golf worden nog steeds vooral door mannen genomen'

In de golfsport hebben mannen over het algemeen nog steeds meer invloed, doordat zij vaker posities innemen waar beslissingen worden genomen, in besturen, commissies en andere rollen.

Hoewel het aandeel vrouwen in besturen en management is gegroeid in de afgelopen jaren, zijn besturen nog steeds grotendeels mannen, en met name de voorzitters. Hierdoor hebben vrouwen minder zeggenschap over de richting van de sport en de keuzes van golforganisaties. Die scheve machtsverdeling beperkt de ontwikkeling naar een gelijkwaardiger en inclusievere sportcultuur.

Volgens een golfer die een functie bekleedt in de golfsport, is dit niet (alleen) het gevolg van biologische verschillen, maar van de sportstructuur en hoe de sport cultuurhistorisch is ingericht:

'Mijn vermoeden is (...) dat uiteindelijk de onderliggende structuren in de sport, (...) Ja die zijn niet allemaal even geschikt voor vrouwenparticipatie. En dat komt omdat ze negen van de tien keer, of vaker, ook door mannen gedefinieerd zijn.' (Golfer werkzaam in golfsport, man)

Ook op plekken waar vrouwen posities bekleden, zoals in het golfbaanmanagement, blijkt hun invloed beperkt. Uit een interview komt naar voren dat er tegenwoordig

wel meer vrouwelijke golfbaanmanagers zijn, maar dat deze te weinig ruimte nemen of krijgen om beleid voor vrouwen – en specifiek jonge vrouwen – te maken:

***'We hebben dus veel golfbaanmanagers. En daar is gewoon meer dan de helft vrouw. Maar het grootste deel daarvan ziet het gewoon als een golfbaan, maar houdt zich daardoor – valt mij wel op of valt mij ook wel tegen – die zijn niet bezig met ook goed te kijken: wat hebben jonge vrouwen nodig om te gaan golfen? En dat had ik eigenlijk wel verwacht.'* (Golfer werkzaam in golfsport, man)**

Dit houdt mogelijk verband met de 'mannelijke' normen waaraan zij zich conformeren. Een andere respondent geeft aan dat de ruimte om keuzes te maken beperkt is omdat veel van de keuzes bij de clubs liggen die de golfbaan huren en niet bij de golfbaanmanagers. Ze vertelt over de invloed die golfbaanmanagers hebben:

***'Je kan [als golfbaanmanager] weinig, maar je geeft starttijden. Dus je gaat in overleg met elkaar van hoeveel tijd krijgt de club. En wij proberen heel erg te stimuleren, niet alleen op geslacht, maar ook op tijd: probeer eens iets nieuws. Verplaats eens je zaterdagochtend naar de zondagmiddag. Misschien komen daardoor nieuwe mensen eropaf. Maar dat is een heel lang proces. Want het gaat al jaren zo.'* (Golfer werkzaam in golfsport, vrouw)**

Ook in de lespraktijk zijn vrouwen ondervertegenwoordigd. Vrouwelijke golfprofessionals zijn schaars, terwijl juist hun aanwezigheid mogelijk leidt tot een diverser aanbod dat beter aansluit bij een grotere groep meisjes en vrouwen. Een respondent beaamt dit:

***'We hebben ook veel te weinig vrouwelijke golfprofessionals. Want je ziet ook: op golfbanen waar vrouwelijke golfprofessionals zijn, zijn er meer jonge vrouwen en meisjesactiviteiten.'* (Golfer werkzaam is in de golfsport, man)**

Een aantal vrouwelijke golfers dat lesgeeft, geeft aan dat zij de ervaring hebben dat vrouwen graag bij hen aansluiten of blij zijn als ze zien dat ze een keer een vrouwelijke trainer hebben.

De scheve verhouding tussen mannen en vrouwen in kaderfuncties werkt door in beeldvorming en verwachtingen. Zo kwam uit een interview naar voren dat een vrouwelijke golfer te maken had met stereotypering:

'Laatst kreeg ik via-via te horen dat ze zeiden: "o, maar [respondent] geeft alleen maar dames en kinderen les, toch?" (...) Ik geef gewoon iedereen les. Dus misschien maken mensen wel een eigen story in hun hoofd over damesgolfers.'
(Golfer, vrouw)

Doordat meer, met name oudere, mannen in posities zitten waar beslissingen worden genomen, blijven andere perspectieven ondervertegenwoordigd, zoals die van vrouwen en jongeren. Het gebrek aan die perspectieven zorgt er volgens sommige respondenten voor dat er te weinig effectieve veranderingen in de praktijk worden gebracht die beter aansluiten bij de wensen van veel vrouwen (en jongeren).

'Golf kost te veel tijd voor vrouwen (met zorgtaken)'

Een sociaal-cultureel verschil dat veel respondenten noemden, is dat vrouwen nog steeds vaak de verantwoordelijkheid hebben voor zorgtaken, ook nu veel vrouwen betaald werk doen. Vrouwen combineren vaak werk, gezin en zorgtaken. Voor hen lijkt golf daardoor moeilijker in hun leven te passen. Dit heeft te maken met hoeveel (flexibele) tijd golf kost en het gebrek aan faciliteiten voor het hele gezin op golfclubs.

In veel gesprekken kwam de verdeling van zorgtaken tussen mannen en vrouwen aan bod. Respondenten zien deze sociale rolverdeling als een zeer belangrijke component die ervoor zorgt dat de deelname van vrouwen aan golf achterloopt. Een golfer die werkzaam is in de golfsport, verwoordt het als volgt:

'Ik denk dat vrouwen in het algemeen – ik bedoel ik ben zelf ook moeder, [ik weet] dat het heel lastig te combineren is – dat er van ze verwacht wordt dat je thuis het meeste doet met de kinderen en dat dat heel moeilijk te combineren is met een hobby als golf.'
(Golfer werkzaam in golfsport, vrouw)

Het gaat niet alleen om de praktische kant van tijdsindeling, maar om wat sociaal geaccepteerd is. Golf wordt door mannen makkelijker als prioriteit gezien. Voor vrouwen is die ruimte er vaak niet of minder. Een mannelijke respondent herkent deze verschillen in impliciete gendernormen in ervaringen in zijn privésituatie. Hij vindt dat zijn vrouw golf meer zou kunnen prioriteren, terwijl ze zelf aangeeft er geen tijd voor te hebben (vanwege zorgtaken):

'Mijn vrouw bijvoorbeeld roept al jarenlang: "ik heb er geen tijd voor." Zelfs als ze meer tijd heeft dan ik, vind ik. (...) Ik ben bij wijze van spreken bereid oppas te regelen om te gaan golfen. Mijn vrouw gaat echt geen oppas regelen om te gaan sporten.'
(Golfer werkzaam in golfsport, man)

Volgens een vrouwelijke respondent gaat de ruimte om golf meer te prioriteren er voor vrouwen niet zomaar komen:

'Ik denk dat er weinig mannen zijn die zeggen: "kom schat, ga jij maar golfen, dan blijf ik thuis voor de kinderen." Ik denk dat die rolverdeling er nog steeds niet [is]... dat is utopisch.' (Golfer, vrouw)

Dit geldt ook voor de verdeling tussen werk en vrije tijd. Een respondent geeft aan dat mannen vaker 'business' met golfen combineren, maar dat vrouwen zich daar minder aan wagen. Mogelijk ook omdat ze minder vaak posities bekleden waar dit verwacht wordt.

De oorzaak van een gebrek aan deelname onder vrouwen in de golfsport ligt volgens de geïnterviewden dus vaak niet in een gebrek aan motivatie. Golf vraagt relatief veel tijd, terwijl veel vrouwen, en zeker moeders van jonge kinderen, vaak minder die ruimte en flexibiliteit hebben in hun agenda.¹¹ Mede daardoor kiezen ze vaak voor meer toegankelijke en flexibele sporten als fitness of hardlopen.

Als oplossing noemt een respondent die werkt in de golfsport dat golfclubs meer kunnen inzetten op het promoten van golf als een familieactiviteit. En hiervoor faciliteiten op de golfclub kunnen inrichten:

'Ik ben een groot voorstander van [het implementeren van] meer familielidmaatschappen en [daarnaast] andersoortige faciliteiten aan je golfclub toevoegen. Zodat (...) je wel met elkaar naar de golfbaan gaat als gezinsuitje. Dat je wel met elkaar kan spelen en dat ervoor kinderen andere activiteiten zijn. (...) Als je bijvoorbeeld bij hockeyclubs kijkt zie je vaak daar speeltuintjes en kleine pannakooitjes. (...) dat is denk ik wel iets waar golfclubs nog meer naartoe kunnen, zoals [bij] die countryclubs in het buitenland.' (Golfer werkzaam in de sportsector, vrouw)

Het idee is dat meer vrouwen en kinderen geïnteresseerd kunnen raken in golfen door de golfclub toegankelijker te maken (ook als je niet golft).

'Het golfspel is ontworpen voor mannen'

Doordat de historie van de golfsport zo is dat vooral mannen de sport hebben ontworpen, zijn golfbanen en het golfspel ingericht op hun visie en mogelijkheden. In verschillende interviews komt naar voren dat het ontwerp van golfbanen is afgestemd op het gemiddelde mannelijke lichaam. Daarmee ontstaat een situatie waarin vrouwen, met gemiddeld minder kracht, structureel in het nadeel zijn (zie ook paragraaf 3.1).

Een respondent legt uit dat mannelijke architecten het ontwerp van golfbanen domineren en dat daarmee mannelijke normen gematerialiseerd worden in de hele architectuur van golfbanen¹²:

¹¹ Stuij et al. (2025).

¹² Zie ook Alblas (2024).

***'Dus architecten, dat zijn mannen. Ik ken letterlijk niet één vrouwelijke golfbaanarchitect. (...) Die [mannelijke architecten] kijken vanuit de mannelijke blik naar een golfbaan. (...) Sommige holes zijn voor mannen schitterend en voor vrouwen volstrekt kansloos.'* (Golfer werkzaam in de golfsport, man)**

Hindernissen zoals slootjes of bunkers liggen vaak op afstanden die aansluiten op de gemiddelde slagkracht van mannen. Mannen slaan er makkelijker overheen, terwijl veel vrouwen moeten omspelen of extra risico lopen. Uit de interviews blijkt dat dit de spelervaring beïnvloedt en motivatie kan ondermijnen, omdat mannen sneller een redelijk resultaat kunnen boeken wanneer ze beginnen met golfen: de bal legt een goede afstand af. Bij vrouwen duurt dit langer en is meestal meer techniekbekwaamheid nodig:

***'Vrouwen krijgen minder snel resultaat. Het is gewoon een moeilijke sport voor vrouwen. En dat komt omdat we de setup van de banen gewoon veel te moeilijk maken. (...) Voor de vrouwen is het technisch gezien gewoon een moeilijker sport. En hebben dus minder snel succesbeleving.'* (Golfer werkzaam in de golfsport, vrouw)**

Dit heeft ook effect op wedstrijden. Eén respondent geeft aan dat wedstrijden van mannelijke golfers leuker zijn om naar te kijken, omdat deze door hoge slagkracht betere scores halen en het spel dynamischer is.

***'Zeker naarmate je het meer naar het professionele [niveau] trekt, is het natuurlijk spectaculairder om naar mannen te kijken. Want die slaan verder, en hoger. Doordat ze fysiek sterker zijn kunnen ze meer curve aan een bal geven. Dit maakt het natuurlijk als kijksport ook leuker om naar mannen te kijken dan naar vrouwen.'* (Golfer werkzaam in de sportsector, vrouw)**

Dat hoger en verder slaan automatisch 'spectaculairder' en 'leuker' gevonden wordt om naar te kijken, is ook een voorbeeld van sociaal-culturele betekenisgeving en waardering. Dit heeft effect op de aanwezige hulpbronnen voor mannen en vrouwen die professioneel (willen) golfen (zie paragraaf 3.3).

'Dinsdagochtend is damesdag – maar dan werkt iedereen'

De 'damesdag' op dinsdagochtend is op veel golfclubs nog altijd een vast onderdeel van het programma. Dit komt uit een historie dat golfende vrouwen ('dames') vaak niet werkten en tijd hadden op de dinsdagochtend. Uit de interviews blijkt dat deze traditie niet langer past bij de levens van werkende vrouwen.

Toch blijft verandering uit, zowel in naamgeving als invulling. Veel golfclubs houden vast aan oude patronen. Daarmee sluiten ze (onbedoeld) nieuwe groepen, waaronder werkende vrouwen, uit. Een golfer werkzaam in de golfwereld stelt:

***'Dus die damesgolfdag heet nog hetzelfde, maar is qua profiel, als je echt gaat kijken naar de participatie, al lang niet meer zoals het was. Het is gewoon een senioren- of bejaardenochtend.'* (Golfer werkzaam in golfsport, man)**

De oorspronkelijke doelgroep – de niet-werkende vrouw met vrije tijd doordeweeks – is veel kleiner en qua leeftijd vaak ouder. Toch worden er geen of weinig activiteiten georganiseerd voor (jongere) werkende vrouwen op andere tijdstippen. De reden is vaak praktisch: het huidige systeem loopt, de velden staan vol met golfers en er is dus weinig urgentie om iets te veranderen. Een golfer zegt:

***'Het blijkt superlastig voor de federatie, want ze hebben natuurlijk allerlei onderzoeken gedaan om golfclubs en -verenigingen te doordringen van het feit van "ja, maar over 20 jaar dan heb jij nog maar een halve vereniging. Want er gaan gewoon mensen dood. En dat is het gros van jouw leden". We zitten eigenlijk een beetje in een soort van sterfhuisconstructie.'* (Golfer werkzaam in golfsport, vrouw)**

Het is dus niet alleen een probleem van weinig representatie van vrouwen, maar ook specifiek van jonge vrouwen (leeftijd). En dat de sport door tradities niet te veranderen zorgt dat jonge vrouwen niet kunnen of willen aansluiten.

***'De vrouwenochtend is as we speak aan de gang. Nou ja, ik kan daar niet bij aansluiten. Want ik werk gewoon. (...) Maar je hebt wel een club die bij ons speelt. (...) Maar bij die vereniging zie je vooral dat die oude dames bij elkaar zitten. En ik als speelster denk niet van... hé, laat ik me nou op dinsdagochtend gaan aansluiten. Eén, omdat die leeftijd gewoon heel erg hoog is. Twee, omdat ik gewoon werk op dit tijdstip. En drie, zij zijn niet bereid hun dag te verplaatsen.'* (Golfer werkzaam in golfsport, vrouw)**

Voorstellen om het tijdslot te verschuiven naar bijvoorbeeld vrijdagochtend – een moment waarop andere groepen, zoals parttime werkende vrouwen, vaker beschikbaar zijn – stuiten regelmatig op weerstand. Clubs geven de voorkeur aan bestaande groepen, zoals de herenseniores, die al jaren op dat tijdstip spelen. Dit komt deels doordat degenen die deze beslissingen maken, vaak mannelijke besturen zijn (zie paragraaf 3.2).

Het niet faciliteren van sociale ontmoetingsmomenten op passende tijden voor bepaalde demografische groepen is niet alleen van invloed voor jongere, werkende vrouwen, maar ook voor jongere mannen. Deze hebben vaak ook minder opties.

Wat als een verbindende traditie begon, werkt nu niet meer op dezelfde manier verbindend. Uit de interviews blijkt dat clubs vooral de bestaande leden faciliteren, vaak ouderen met veel vrije tijd. Nieuwe groepen – jongere vrouwen, werkenden, ouders – passen daar niet goed in. Zo houden clubs (onbedoeld) een sociaal-cultureel probleem in stand.

‘Op de golfbaan moet je er goed uitzien en in het plaatje passen’

Veel mensen zien golf als een elitaire sport die vasthoudt aan tradities.¹³ De golfers die wij hebben gesproken, erkennen dit. Veel golfclubs houden vast aan bepaalde tradities waarvan sommigen vinden dat ze niet meer bij deze tijd passen.

Historisch gezien is golf – internationaal, maar zeker ook in Nederland – gevormd door mannen die welgesteld zijn en traditioneel. Dit werkt door in de regels, en in wat wordt gezien als geaccepteerd gedrag. Een vrouwelijke golfer merkte dat direct bij haar eerste bezoek aan de golfclub:

‘Toen ik net mijn golfvaardigheidsbewijs had, gingen we naar een golfclub en dan had ik even gebeld of ik een green fee [contributie om aantal holes te kunnen spelen, red]) kon krijgen. (...) Ik had keurige golfkleding aan en ik kwam daarbinnen (...) en ik werd letterlijk van top tot teen bekeken. En toen werd gezegd: “Dat kost wel geld, hoor [zo’n green fee].” En ik dacht echt: ja natuurlijk kost dat geld. En als ik er nou heel raar uit had gezien, maar ik zag er net zo uit als ieder ander met een poloshirtje.’ (Golfer, vrouw)

Vrouwen ervaren meer sociale controle dan mannen. Waar mannen sneller worden aangesproken op spel, beoordelen anderen vrouwen eerder op kleding of houding. Clubs proberen met campagnes als ‘Welcome to the Club’ of ‘Women’s Golf First Dates’ het elitaire imago te verzachten. Maar uit de gesprekken blijkt dat de dagelijkse praktijk weinig verandert. Kledingvoorschriften zijn daar een duidelijk voorbeeld van. Veel respondenten noemen regels die strenger lijken voor vrouwen en strikter worden toegepast.

Een vrouwelijke golfer vertelt hoe een vriendin met bergschoenen naar de club kwam omdat ze haar golfschoenen niet had:

‘Een van die dames was verhuisd en die kon haar golfschoenen niet vinden. Maar die had toen bergschoenen aangedaan. Nou, dat kon absoluut niet. Maar uiteindelijk mocht ze dan wel per gratie de baan op. Maar stel je voor, je hebt gewoon minder grip, maar je vernielt niks.’ (Golfer, vrouw)

Deze verwachtingen over kledingvoorschriften gelden niet alleen voor vrouwen, maar ook voor anderen. Zo werd een jongen in het bijzijn van een golfer aangesproken op zijn sokken:

¹³ Hover & De Jong (2011); Validators (2024).

'Er was een jongen die werd aangesproken. "Ja, meneer", werd ook gezegd tegen een ventje van 15 of zo, "u heeft geen sokken aan". "Jawel hoor", zei hij. En hij wees naar van die hele korte sokjes die net onder de rand van je schoenen komen. En toen zei de man: "Nee, dat zijn geen sokken. Dat zijn voetjes. Dat is niet toegestaan."' (Golfer, vrouw)

Verschillende respondenten geven aan dat deze normen niet meer van deze tijd zijn en mensen die niet binnen dat 'plaatje' passen ervan weerhouden om te gaan golfen.

'Op de golfbaan word je als vrouw soms anders behandeld'

De meeste respondenten (zowel vrouwen als mannen) geven niet aan expliciet te maken te hebben gehad met seksisme of grensoverschrijdend gedrag. Toch kwamen in de gesprekken een aantal keer voorbeelden van seksisme en (seksueel) grensoverschrijdend gedrag aan bod.¹⁴ Een golfer vertelt:

'Het is niet meer op twee of drie of vier handen te tellen hoe vaak ik bijvoorbeeld door een man op mijn kont werd geslagen als ik door het clubhuis liep. Nou ja, dat is natuurlijk... Dat is niet normaal en ik moet wel heel eerlijk zeggen dat ik er zelf ook al inmiddels gewend aan ben dat dat gebeurt bij een golfclub.' (Golfer, vrouw)

Seksisme heeft ook andere vormen. Enkele vrouwen vertellen dat zij op de club genegeerd worden, ook als zij een actieve of professionele rol hebben:

'Ik heb dat gevoel wel altijd als ik aankom op een golfbaan, ook hier in Nederland. Mensen die kijken en denken: "o, wie is zij? Wat komt zij hier doen?" Totdat ze je spel zien. En dan denken ze: "o, ze kan wel golfen." Dus ja, ik heb altijd het gevoel dat ik nog steeds op neergekeken word op andere golfbanen. (...) en ik heb altijd het gevoel dat ik een beetje genegeerd word. En ik speel dan met een mannelijke collega van mij en dan de mannen die lid zijn vragen wel aan hem: "o, hoe was je score", "hoe heb je gespeeld", dit en dat en aan mij wordt het nooit gevraagd. Dus mensen gaan de conversatie al niet aan.' (Golfer, vrouw)

Deze situaties maken duidelijk dat vrouwen bij het golfen soms op een andere manier worden behandeld dan mannen. Hoewel we alleen mensen hebben gesproken die actief zijn binnen de golfwereld, is het voor te stellen dat dit soort ervaringen vrouwen kan weerhouden om deel te nemen aan golf.

¹⁴ Rauws & Elling (2024).

3.3 Discours 3: verschillen in de verdeling van hulpbronnen

Dit derde discours gaat over ongelijke toegang tot tijd, geld, faciliteiten en beslissingsmacht. Dit gaat niet alleen over de ongelijke toegang op maatschappelijk niveau, maar ook over hoe dit binnen de golfsport is. Deze ongelijke toegang kan de deelname en de ervaringen van vrouwen en mannen binnen golf beïnvloeden.

‘Golf is een dure sport en het alleen waard als je het veel doet’

Golf is een sport waaraan relatief veel deelnamekosten verbonden zijn. Dit gaat niet alleen over de uitrusting die je moet aanschaffen, maar ook over kosten voor lidmaatschap of toegang. Veel golfclubs hebben hoge lidmaatschapskosten en hanteren soms het principe dat je zowel lidmaatschapskosten als entreekosten moet betalen.

‘Een jaarlidmaatschap is misschien wat duurder dan als je lid bent op een hockey- of een tennisvereniging.’ (Golfer, vrouw)

Een aantal respondenten noemt lidmaatschapsdifferentiatie als noodzakelijk om golf voor andere groepen dan ‘gepensioneerde mannen’ aantrekkelijk te maken:

‘Het is niet als bij voetbal dat, je betaalt contributie en je krijgt er trainingen voor, je wordt in een team gezet en je speelt competitie. Maar in golf word je lid van een golfclub met een baan. [...] En er is wel een competitie, maar die is bijvoorbeeld alleen maar in het voorjaar. En als jij dan, ik noem maar wat, 1.000 euro per jaar moet betalen, maar je hebt eigenlijk maar tijd om tien keer per jaar te golfen, dan is dat heel duur. [...] Gelukkig spelen clubs en banen daar steeds meer op in met andere lidmaatschappen, bijvoorbeeld tien rondjes per jaar.’ (Golfer, man)

Lidmaatschapsdifferentiatie is belangrijk om groepen te bereiken die minder vaak deelnemen aan de sport. Met de beperkte vrije tijd van onder meer jonge werkende vrouwen – die gemiddeld nog steeds minder verdienen dan mannen¹⁵ – zijn zij een van de doelgroepen van zulke initiatieven (zie ook paragraaf 3.2).

‘Professioneel golfen is lucratiever en toegankelijker voor mannen(teams)’

In de golfsport is er een scheve verdeling van middelen tussen mannen en vrouwen die professioneel gaan spelen. Mannelijke spelers krijgen makkelijker toegang tot sponsors, betere faciliteiten en grotere budgetten. Ze hebben meer toegang tot wedstrijden en beloningen zijn vaak hoger. Dit zorgt ervoor dat zij onder gunstigere

¹⁵ CBS (2024).

voorwaarden kunnen trainen en deelnemen. Voor vrouwen is die route veel minder vanzelfsprekend. Een vrouwelijke golfer vat het verschil kernachtig samen.

***'Van die vijftien jaar [dat ik professioneel speelde] ben ik veertien jaar afhankelijk geweest van sponsors. En op een gegeven moment... Nou ja, ik was er helemaal klaar mee. Ik wilde gewoon voor mezelf kunnen zorgen. Maar ja, dat is wel je leven. Als vrouwelijke professional. Je bent gewoon... Je kunt het niet doen door puur en alleen goed te presteren. Je hebt echt hulp nodig. Dat maakt het voor een vrouw... Ja, dat is best wel een stap, om je afhankelijk te maken van de sponsor. Dan moet je het wel heel graag willen.'* (Golfer werkzaam in golfsport, vrouw)**

Mannentoernooien ontvangen hogere prijzengelden, meer media-aandacht en betere randvoorwaarden zoals reisbudgetten, hotels en startvergoedingen. Vrouwen doen vaak hetzelfde werk onder veel minder gunstige omstandigheden. Deze structurele ongelijkheid versterkt zichzelf, omdat wie betere voorzieningen krijgt, ook beter presteert en meer zichtbaar wordt.

***'Als jij [als vrouw] als laatste de cut haalde en laatste in het toernooi werd, verdiende je soms 125 euro. Terwijl je natuurlijk aan de voorkant dezelfde kosten als de mannen maakte. Want je moest er ook heen vliegen, je moest ook een hotel boeken. Bij de opbouw van de tour is er voor mannen vaak ook startgeld. Dus de beste werden ook nog eens betaald om te komen. (...) En als je dan kijkt naar de vrouwen, dan moest je zelf vaak ook voor vervoer zorgen, je moest je eigen hotel betalen. En de duurste hotels waren niet te betalen. Dus dat betekende dat je verder van de baan af zat. (...) en je moest al het eten en drinken en alles wat erbij komt bekostigen. Dus eigenlijk waren je kosten veel hoger dan bij de mannen, terwijl de inkomsten natuurlijk lager waren. En je doet minder spelervaring op, want je speelt minder.'* (Golfer werkzaam in de sportsector, vrouw)**

De oplossing ligt volgens een respondent niet in het simpelweg verhogen van het prijzengeld voor vrouwen. Hoewel dat aantrekkelijk klinkt, verandert het niets aan de ongelijkheid in zichtbaarheid, bereik en commerciële aantrekkingskracht. Zonder media-aandacht of publieke belangstelling blijven sponsors uit. Zichtbaarheid creëert waarde, en wie niet wordt getoond, krijgt ook geen kans om een publiek op te bouwen – en dus geen eerlijke kans op sponsoring:

***'Je bent en blijft wel heel erg afhankelijk van sponsors. En sponsors die komen niet zo snel op het moment dat het weinig op televisie is en er weinig publiciteit omheen is. Dus het is een beetje een vicieuze cirkel waar je in zit.'* (Golfer werkzaam in golfsport, vrouw)**

Deze discours sluit aan bij de biologische verschillen in slagkracht die respondenten constateren en het baanontwerp dat aansluit op de mannelijke slagkracht. Hierdoor

presteren vrouwen minder goed en zou het mannentopgolf spectaculairder zijn om naar te kijken (zie ook paragraaf 3.2).

Verandering vraagt meer dan incidentele maatregelen. Gelijke toegang tot middelen is een langetermijndoel dat gerichte investering en aanpassing van bestaande structuren vereist. Pas dan ontstaat er ruimte voor een evenwichtigere ontwikkeling binnen de sport.

'Vrouwen hebben minder leeftijdsgenoten en rolmodellen in de golfsport'

In meerdere van de gesprekken komt terug dat het ontbreken van meer vrouwen van dezelfde leeftijdsgroep een bepalende factor is waarom veel vrouwen zich minder thuis voelen binnen de golfsport. Zo geeft een respondent aan dat de jeugdgolfflessen vooral uit jongens bestaan, wat minder goed aansluit bij de wensen van veel meisjes:

'Je ziet gewoon waarom meiden graag gaan hockeyen. Ja, dan kunnen ze in een groepje met z'n, nou ja, zes, acht, later elf, met elkaar zijn, kletsen, daarna sociale interactie. En je ziet ook dat jeugdgolfflessen van oudsher vaak vrij individualistisch waren of ja, veelal met jongens. Want het merendeel van de jeugd ook die gaat golfen zijn jongens. Dus dat het aanbod ook op jonge leeftijd voor meisjes vaak niet in lijn is met wat zij op die leeftijd willen. Dus daarmee vang je eigenlijk alleen al op jonge leeftijd de meisjes die echt intrinsiek gemotiveerd zijn of die echt talent hebben waardoor ze merken dat ze goed met die jongens mee kunnen, fysiek.' (Golfer werkzaam in golfsport, vrouw)

Een ander praat over het succes van meisjestrainingen, juist omdat deze meisjes samenbrengen:

'Wij zijn ook bezig met meisjestrainingen te organiseren, we noemen dat de girls golf-dagen. En dan zie je dat er gewoon ook een groep meisjes is die gewoon graag met meisjes golft. Je hebt altijd een groep die het gemengd doet, die komen wel aan hun trekken, maar je hebt echt een grote groep die toch gewoon samen wil doen.' (Golfer werkzaam in golfsport, man)

Deze herkenning van andere vrouwen en de sociale component komt ook terug in de discours 'mannen zijn competitiever, vrouwen zijn socialer'. De golfsport geeft niet voldoende opties voor vrouwen om te socialiseren, en vergelijkbare golfnetwerken voor vrouwen ontbreken, zoals die er voor veel mannen wel zijn.

Ook in termen van rolmodellen is er in de golfsport een gebrek aan vrouwen. Meerdere respondenten noemen het belang van een rolmodel in de topsport als een belangrijke factor voor het aantrekken van vrouwen naar de sport.

'De hele topgolf als rolmodel (...) het is ook heel simpel. Als meisjes zien dat meisjes golfen en dat dat best wel een coole sport is, zeg maar. Als je houdt van buiten zijn en sierlijke atletische bewegingen, et cetera, dan kan dat natuurlijk een enorm mooi effect hebben. Maar zolang meisjesgolf niet te zien was, niet in een krant, niet op een televisie, dan komen meisjes er niet mee in aanraking.'
(Golfer, man)

In deze laatste discoursen benoemen respondenten vooral de ongelijke verdeling van hulpbronnen tussen mannen en vrouwen binnen de golfsport die de bestaande genderongelijkheid reproduceert.

3.4 Solheim Cup & initiatieven voor gendergelijkheid

Eerdere initiatieven

Alle respondenten zijn voorstander van het ontwikkelen van initiatieven door de NGF en golfclubs die diversiteit in het algemeen, en specifiek de deelname van vrouwen, proberen te vergroten. In onze gesprekken hebben we twee initiatieven expliciet besproken: *Women's Golf: First date* en de campagne *Welcome to the Club*.

Het beeld en de waardering van deze initiatieven is enigszins dubbel. Respondenten zijn positief over dat er wat gebeurt om gendergelijkheid te bevorderen, maar plaatsen ook kanttekeningen en noemen kritiekpunten. Deze zijn zeer relevant om te benoemen, omdat ze inzicht geven in waar nieuwe initiatieven op moeten inzetten.

Sommige respondenten geven aan dat de uitvoering van de campagne *Welcome to the Club* te duidelijk een publiciteitscampagne is en niet goed aansluit bij wat de golfsport daadwerkelijk is:

'Het is voor een deel een imago-campagne. En het is heel moeilijk om daar echt effecten te sorteren.' (Golfer, man)

'De mensen die ze nu hebben ingezet, die hebben ze letterlijk ingezet om het enthousiast te maken en iets leuks te kunnen vertellen over de sport, maar [die mensen] hebben zelf helemaal niks met de sport. En dan denk ik: ja dit is echt kansloos, want ieder mens kan er doorheen kijken dat die persoon niet golft. (...) Daar is niet goed over nagedacht.' (Golfer, vrouw)

Bij *Women's Golf: First Date* maken respondenten eenzelfde soort kanttekeningen. Met name dat het wel goed is dat er initiatieven zijn om vrouwen in aanraking te brengen met golf, maar dat dit vaak tot eenmalige deelname leidt, omdat er geen passende vervolgtrajecten zijn:

'Ja, ik vind het goed dat ze dat doen. Wij doen nog mee met die gratis kennismakingslessen. En we doen mee met dat je de eerste zes lessen voor een laag bedrag doet. Ze zitten niet echt altijd vol. Dus dat is jammer. (...) Je moet natuurlijk ook iets met die mensen daarna. Dus die mensen vasthouden. En dat ligt nog heel erg bij de clubs en banen zelf.' (Golfer werkzaam in golfsport, vrouw)

Het beeld dat de respondenten hebben over voorgaande interventies is in lijn met de kansen en risico's die respondenten zien in relatie tot de Solheim Cup.

Solheim Cup

De respondenten zijn enthousiast dat zo'n groot evenement naar Nederland komt, maar ze geven ook aan dat er goed nagedacht moet worden over hoe het evenement gebruikt kan worden om maatschappelijke impact te realiseren. Als losstaand evenement is dat niet mogelijk, maar alleen als het onderdeel is van een langdurend traject, waarbij gebruik wordt gemaakt van meerdere evenementen en de doelgroep (jonge vrouwen) die al golft.

Een respondent ziet de Solheim Cup als een sleutevenement, waarbij al resultaten zichtbaar moeten zijn, terwijl dat mogelijk te vroeg is voor de genoemde ambities:

'We zullen [de Solheim Cup] echt als stip op de horizon moeten gebruiken en moeten gebruiken om vrouwen meer aan ons te binden. Dit moet een eindevenement zijn. (...) Als we na de Solheim Cup niet meer jeugd hebben, als we na de Solheim Cup niet meer meisjes hebben. Als we na de Solheim Cup niet meer vrouwen hebben die een potentie willen golfen. Als we na de Solheim Cup niet meer clubs hebben die bereid zijn om verder te kijken dan de korte termijn. Dan zou het evenement misschien nog wel geslaagd kunnen zijn. Maar (...) het doel wat we ermee hebben zou mislukt zijn.' (Golfer werkzaam in golfsport, vrouw)

Een ander geeft aan dat het evenement ook vooral gebruikt moet worden om al golfende vrouwen te verbinden met elkaar en enthousiast te maken. Ze heeft zelf een beeld bij hoe je dat kunt bewerkstelligen:

'Ik zou sowieso eigenlijk een uitnodiging sturen naar alle vrouwelijke golfpro's om daar sowieso naartoe te gaan. Ik hoop gewoon dat er speciaal wat voor de vrouw wordt gedaan. En dan ook voor de jonge, zodat je echt als inspiratie kan zijn. En ook nog een soort van doel kan maken van jonge meiden. Dat ze denken, dit is er ook, dit is ook mogelijk. Het is gewoon zo groot. Ik denk dat het echt heel vet is om mee te maken.' (Golfer, vrouw)

Het verbinden van vrouwelijke golfers noemen verschillende respondenten ook specifiek voor golfprofessionals, zowel speelsters als trainers. Ze vinden het

belangrijk dat de Solheim Cup gebruikt wordt om een netwerk te starten voor vrouwelijke topgolfers en golftrainers in Nederland.

De relatieve onbekendheid en (financiële) ontoegankelijkheid van het evenement noemen respondenten als factoren die het moeilijk maken om de gewenste maatschappelijke impact te realiseren. Zo vindt een respondent het jammer dat de prijzen voor volwassenen 'heel erg hoog' worden. Dat maakt het evenement 'veel te exclusief'. Hij hoopt dat de prijzen voor meisjes anders zijn.

Een andere respondent vertelt over de onbekendheid van het evenement en geeft aan waardoor dat komt:

'Ik merk in mijn omgeving nu bijvoorbeeld dat nog steeds heel weinig vrouwen die wel golfen, überhaupt iets weten over de Solheim Cup. (...) Er is nog steeds te weinig vrouwengolf op tv. Veel te weinig. En, kijk, de meerderheid van de golfleraren zijn toch mannen. En die gaan toch niet zo snel PR maken voor een vrouwending. Vrees ik.' (Golfer, vrouw)

Een belangrijk punt om te maken is dat de link tussen professionele sport en sportdeelname van de Nederlandse bevolking niet sterk is. Een van de respondenten benoemt dit:

'Het is gewoon moeilijk. En het is ook niet zo dat, stel nou dat een van onze talenten de Olympische Spelen golf wint, een vrouw. Dan zal dat natuurlijk wel een heel mooi effect hebben. Maar uit onderzoeken van instituten zoals [het Mulier Instituut] zie je ook wel dat ook die effecten zijn niet zo, ja die zijn niet zo sterk als je zou wensen.' (Golfer, man)

Naast ondersteuning en enthousiasme om de Solheim Cup als podium in te zetten voor het stimuleren van meer gendergelijkheid in de golfsport, temperen de respondenten vooral ook al te hoge verwachtingen over de gewenste maatschappelijke impact.

Andere suggesties voor verandering

Een rode draad door de gesprekken over eerdere initiatieven en de Solheim Cup is dat een enkel evenement of een enkele interventie op zichzelf geen effect heeft. Het gaat om een reeks initiatieven die aansluiten bij de behoeften en wensen van de doelgroep die nog weinig aanwezig is in de golfsport: vrouwen en vooral jongere, nog betaald werkende vrouwen.

Meerdere respondenten raden aan om vooral ook het gesprek aan te gaan met vrouwen die al golfen en hun ideeën te gebruiken bij de vormgeving van een plan voor een veranderingscampagne.

Uit de interviews komen de volgende suggesties voor mogelijke initiatieven/interventies naar voren:

- golfterreinen openstellen om het gesloten en elitaire karakter van golfbanen tegen te gaan;
- prijsdifferentiatie, zodat golfen toegankelijker wordt voor een diverser publiek dat niet meerdere keren per week of wekelijks kan gaan golfen;
- de damesdag herbenoemen en verschuiven, en specifiek meer activiteiten voor jongere vrouwen, inclusief (business)netwerken;
- 'grote' vrouwelijke golfers meer betrekken bij campagnes en vrouwelijke golfprofessionals (die geld verdienen met wedstrijden en/of door les te geven) met elkaar verbinden;
- faciliteiten bij golfclubs voor 'de hele familie', zoals een speelterrein voor kinderen;
- uitwisselingsdagen voor vrouwen om netwerken tussen vrouwen van verschillende clubs te promoten;
- gebruik maken van organisaties die golfen op een andere manier vormgeven, zoals driving ranges en lounges waar je kunt golfen onder het genot van een drankje;
- inzetten op jongere meiden aan het golfen krijgen door de sport voor hen toegankelijker te maken, bijvoorbeeld met een meisjesschool.

Conclusies & aanbevelingen

In dit hoofdstuk formuleren we de belangrijkste conclusies uit ons onderzoek en doen we enkele aanbevelingen.

4.1 Conclusies

Golf is nog te veel een ‘mannensport’

Het aandeel vrouwen dat deelneemt aan de golfsport, is relatief laag vergeleken met andere veel beoefende sporten. Ondanks de relatief lange historie van vrouwen in de golfsport is het met twee derde mannelijke beoefenaars nog steeds een ‘mannensport’.

Bovendien is er eerder sprake van een afname dan van een toename van het aandeel vrouwen, terwijl het aandeel vrouwen bij andere grote ‘mannensporten’ zoals voetbal (met een kleiner aandeel vrouwen) wel groeit. Hoewel het vergroten van het aandeel vrouwen vooral gericht is op jongere (50-), werkende vrouwen en meisjes (18-), vormen vrouwen ook in de oudere categorie (50+) een minderheid..

Vrije tijd, zorgtaken en de organisatie van de golfsport belangrijke oorzaken

Doordat golf een hoge tijdsinvestering vraagt en zorgtaken nog veelal ongelijk verdeeld zijn tussen mannen en vrouwen, is de golfsport minder toegankelijk voor vrouwen. Vooral jonge, werkende vrouwen met zorgtaken beschikken veelal over minder flexibele vrije tijd.

Veel van de regels in de golfsport – zoals het aantal holes dat je moet spelen en de lidmaatschapskosten – bestaan al lang. Deze zijn beperkt aangepast om het mogelijk te maken met een kleinere tijdsinvestering ook te kunnen golfen.

Golfclubs bieden zelden faciliteiten die sport en zorgtaken combineren. Op de meeste banen ontbreken mogelijkheden om kinderen mee te nemen of tegelijkertijd andere activiteiten te doen.

Startervaringen en zich thuis voelen in de golfsport voor vrouwen lastiger

Golfbanen zijn en worden nog uitsluitend voor en door mannen ontworpen. Ze sluiten dan ook beter aan bij de gemiddelde slagkracht van mannen. Omdat vrouwen en meisjes vaak minder ver slaan, zijn snelle ‘succesbelevingen’ veelal lastiger. Ook komen ze in de verschillende kennismakingslessen veelal weinig andere vrouwen tegen. Omdat deze sociale component voor veel vrouwen en meisjes ook belangrijk is, voelen ze zich minder snel thuis in de golfsport en bij de golfclub.

Ongelijkheid van vrouwen gaat over meer dan deelnamecijfers

Net als in veel andere sporten zijn vrouwen nog te weinig vertegenwoordigd in kaderfuncties. Dit werkt zich uit in de beslissingen die worden genomen, zoals het

niet aanpassen van de tijd van het 'damesgolf' naar een moment dat beter past bij jonge, werkende vrouwen.

De interviewrespondenten geven aan dat het gebrek aan vrouwen onder trainers en bestuurders ervoor zorgt dat ideeën over wat nodig is om vrouwen en jongeren meer te includeren binnen de golfsport, niet worden gehoord of geen steun vinden. Ze benadrukken dat duurzame verandering alleen mogelijk is als vrouwen actief worden geraadpleegd en daadwerkelijk invloed krijgen op beleid en initiatieven.

Beperkte carrierekansen voor vrouwen in de golfsport

Als vrouwelijke golfer zijn de mogelijkheden om professioneel te golfen zeer beperkt. Dit zien respondenten als een vicieuze cirkel: de banen zijn voor mannen ontworpen, waardoor vrouwen minder goed presteren. Daardoor komen ze weinig in de media, zijn er minder sponsors en kunnen vrouwen minder verdienen aan toernooien en wedstrijden. Vrouwelijke spelers ontvangen bovendien minder praktische ondersteuning, zoals startgeld of vergoeding voor reis- en verblijfkosten.

Vrouwen ervaren regelmatig seksisme

Genderongelijkheid in de golfsport komt ook tot uiting in andere behandeling, micro-agressies en grensoverschrijdend gedrag. De andere behandeling in de golf is gedeeltelijk gerelateerd aan tradities (zoals kledingvoorschriften), maar ook aan bredere maatschappelijke patronen.

Vrouwen geven aan dat zij op de baan of in het clubhuis minder vaak worden aangesproken, genegeerd worden, of enkel worden aangesproken op hun uiterlijk. Grensoverschrijdend gedrag en microagressies in sport zijn niet uitzonderlijk, maar hebben wel grote impact op hoe veilig vrouwen zich voelen bij een sport.

Steun voor interventies gericht op inclusie van vrouwen

Het veranderen van deelnamecijfers van vrouwen aan de golfsport en het verminderen van genderongelijkheid is complex. Alle respondenten die we spraken die zelf golfen of werkzaam zijn in de golfsport, zien het belang in van interventies om de gendergelijkheid te vergroten (en de golfsport te verjongen).

Wel zijn er twijfels over de effectiviteit van eerdere initiatieven, omdat deze onvoldoende zijn ingebed bij golfclubs en een langetermijnstrategie ontbreekt. Zonder verankering binnen de verenigingen blijven initiatieven incidenteel en vrijblijvend.

De campagnes *Welcome to the club* en *Women's golf: First date* zien respondenten als positieve stappen, maar ze missen voldoende aansluiting bij de golfpraktijk. Vooral het gebrek aan vervolgttrajecten na kennismakingsactiviteiten maakt dat vrouwen niet behouden blijven voor de sport.

Solheim Cup biedt (beperkte) kansen voor meer gendergelijkheid

Ook over de Solheim Cup is het beeld gemengd. De komst van dit grote internationale vrouwentoernooi naar Nederland ontvangen de respondenten met

enthousiasme, maar ze benadrukken dat het als losstaand evenement onvoldoende is om structureel verandering teweeg te brengen.¹⁶ De Solheim Cup biedt zeker kansen, maar alleen als het evenement onderdeel is van een bredere, langdurige strategie.

Respondenten zien mogelijkheden om het toernooi te benutten als aanjager van structurele verandering, zoals het opbouwen van vrouwen-netwerken, zichtbaarheid van rolmodellen en cluboverstijgende samenwerkingen. Maar ze noemen ook risico's, zoals hoge toegangsprijzen en lage bekendheid, die de maatschappelijke impact kunnen beperken.

4.2 Aanbevelingen

Dit onderzoek geeft verschillende aanknopingspunten voor het verbeteren van de gendergelijkheid in de golfsport.

Zet in op waar je invloed op hebt

Wij raden aan om interventies te richten op de organisatie van de golfsport, zodat deze beter aansluit bij de wensen van de doelgroep – in dit geval (jongere) vrouwen. Daarmee zijn de interventies beter uitvoerbaar en hebben ze meer effect.

Betrek de doelgroep en maak gebruik van hun out-of-the-box-ideeën

De doelgroep betrekken bij het ontwikkelen van strategieën en interventies is belangrijk voor succesvolle implementatie. Vooral vrouwen ervaren veelal nog weinig ruimte om invloed uit te oefenen, waardoor hun perspectieven en 'out-of-the-box'-ideeën over wat kan bijdragen aan meer gendergelijkheid, onderbelicht blijven.

Deze ideeën gaan verder dan het aanbieden van lessen/activiteiten voor een specifieke doelgroep en publiciteitscampagnes.. Door vrouwen in de golfsport actief te betrekken bij het ontwerp van interventies krijgen hun ideeën en ervaringen de ruimte.

Werk samen met golfbanen, -clubs en -verenigingen

Essentieel voor succesvolle interventies is dat deze gedragen worden door de mensen die erbij betrokken zijn. De interventies worden vaak bedacht door een selecte groep, maar geïmplementeerd door een bredere groep. Door golfbanen, -clubs en -verenigingen vroegtijdig te betrekken en te werken met hun ondersteuning zijn interventies beter uit te voeren, sluiten ze beter aan bij de mogelijkheden en kunnen ze dus meer effect hebben.

Koppel kennismakingsactiviteiten bijvoorbeeld altijd aan vervolgaanbod. Denk aan vaste vervolglesen of kennismaking met andere vrouwelijke golfers. Zo ontstaat binding en blijft deelname niet eenmalig.

¹⁶ Hover & Slender (2018).

Werk aan een langetermijnstrategie

Zet de Solheim Cup in als zichtbaar moment om vrouwengolf strategisch te positioneren. Gebruik het toernooi om vrouwen-netwerken te versterken, rolmodellen te tonen, media-aandacht te genereren en clubs te activeren.

Op zichzelf heeft een evenement weinig impact op sportgedrag (Hover, Heijnen & Balk, 2021). Ontwikkel daarom voor- en achteraf een gerichte publiekscampagne en een programma met vrouwen die nu al actief zijn in de golfsport.

Interventies zijn bouwstenen die, samengevoegd in een grotere strategie, over de tijd effect kunnen hebben. Het vergroten van gendergelijkheid in de golfsport vraagt om een cultuur- en structuurverandering in alle lagen van de golfsport. Dat vergt een investering van lange adem, met de Solheim Cup als aanjager.

Bronnen

Alblas, E. (1 juni 2024). *Zijn golfbanen genoeg afgestemd op het spel van vrouwen? Dit zijn de knelpunten*. <https://www.golf.nl/de-baan-op/vrouwengolf/vrouwen-in-nadeel-op-golfbanen>

CBS (2024). *Emancipatiemonitor 2024*.

Claringbould, I., & Van Liere, (2018). The Netherlands: Transformations but still a great deal to be done. In A. Elling, J. Hovden, & A. Knoppers (eds.), *Gender diversity in European sport governance* (pp. 94-104). Routledge.

Elling, A., & Cremers, R. (2022). *Diversiteit in kaderfuncties sportbonden en clubs*. Mulier Instituut.

Elling, A. & Van den Dool, R. (2023). *Sport- en beweeggedrag naar migratieachtergrond*. Mulier Instituut.

Elling, A., & Van Ginneken, Z. (2016). *Sekse(on)gelijkheid in de sport. Een inventariserende studie naar deelname en waardering*. Mulier Instituut.

Europese Unie (2023). [Gender Equality Index 2023](#).

Europese Commissie (2022). *Naar meer gendergelijkheid in de sport. Aanbevelingen en actieplan van de Expertgroep inzake gendergelijkheid in de sport*.

Goméz-Berns & Cremers (2025, in druk). *Sportdeelname van middelbare scholieren. Verschillen naar leeftijd, geslacht, opleiding, gezinsweldvaart en etniciteit*. Mulier Instituut.

Hover, P., Heijnen, E., & Balk, L. (2021). *Kansen voor provinciaal sportevenementenbeleid: meta-analyse van vijftien Brabantse sportevenementen*. Mulier Instituut.

Hover, P., & De Jong, M. (2011). *Van evenbeeld tot tegenpool: over de imago's van vijftien sporttakken volgens de Nederlandse bevolking*. Mulier Instituut.

Hover, P., & Slender, H. (2018). *Sociale impact van sportevenementen: state of research*. Nederlandse Sportraad.

International Olympic Committee (2024). *Women in the Olympic movement*.

MIGS (2025) *All In Plus: Promoting gender equality in sport. Analytical report of the data collected: Insights into trends and progress*. Council of Europe.

NOC*NSF (2024). *Bestedingsplan en richtlijnen bestedingsjaar 2025*. <https://nocnsf.nl/sportbonden/vereniging-en-organisatie/minimale-kwaliteitseisen/16-diversiteit-en-inclusie>

NOC*NSF (z.d.). <https://nocnsf.nl/olympische-spelen/sydney-2000>.

Rauws, R., & Elling, A. (2025). *Seksueel grensoverschrijdend gedrag in de sportomgeving. Ervaringen van vrouwelijke sporters*. Mulier Instituut.

Prange, M., & Oosterbaan, M. (red.) (2017). *Vrouwenvoetbal in Nederland. Spiegel en katalysator van maatschappelijke verandering*. Uitgeverij Klement/Atria, kennisinstituut voor emancipatie en vrouwengeschiedenis.

Stuij, M., Visser, T., & Van Suijlekom, A. (2025). *Sport in de eerste jaren van het moederschap: Een verhalende studie naar organisatie en betekenisgeving*. Mulier Instituut.

Van Bottenburg, M., Dijk, B., Elling, A., & Reijgersberg, N. (2012). *Bloed, zweet en tranen – en een moment van glorie. 3-meting topsportklimaat in Nederland*. Arko Sports Media.

Validators (2024). *NGF imago 2024*.

Van der Meer, S., & Elling, A. (2025). *De positie van vrouwen in de Nederlandse sportwereld: Internationale Vrouwendag 2025* [Infographic]. Mulier Instituut.

A large, thick, orange abstract graphic that starts at the top left, loops around, and then curves downwards towards the bottom right, resembling a stylized '3' or a calligraphic flourish.

Sanne van der Meer
s.vandermeer@mulierinstituut.nl

Jordy van Eijk
j.vaneijk@mulierinstituut.nl

Chris Dalhuisen
c.dalhuisen@mulierinstituut.nl

Tessa Visser
t.visser@mulierinstituut.nl

Agnes Elling
a.elling@mulierinstituut.nl